

end 4 pCt. Med Hensyn til Assistentshuset, der er en Indretning, der henhører under Statens Bestyrelse, da er Renten der 6, 9 indtil 12 pCt. Banken, der, som bekendt, er autoriseret til at tage saa høi Rente, som den finder passende, har jo i lang Tid taget over 4 pCt. Tage vi Hensyn til det Pengemarked, som er det største her i Landet, nemlig Kjøbenhavn, vil man vel finde, at med Hensyn til Prioriteter er Renten 4 pCt.; men, naar der tales om, hvad Rentefoden i Almindelighed er, da troer jeg neppe, at den vil kunne angives til at være 4 pCt., og meget mindre er det saaledes i Provindserne; thi jeg regner til Renten ikke blot de 4 pCt., der gives af Laantageren, men ogsaa Willigheden. Jeg troer, at, naar man vil vide Renten, maa man lægge Willigheden til; thi kun derved faaer man det egentlige Udtryk for, hvad den vedkommende Debitor maa give for Pengene. Jeg antager derfor ikke, at det er noget correct Udtryk, at man kalder det den almindelige Rentefod. Jeg troer snarere, at det burde hedde den lovlige Rentefod.

Justitsministeren: Da Indenrigsministeren er forhindret fra at være tilstede idag, skal jeg tillade mig paa hans Vegne at gjøre en Bemærkning med Hensyn til den sidste ærede Talers Foredrag. Jeg skjøner ikke rettere, end at det dog maa siges, at den almindelige Rente her i Landet er 4 pCt. Det er, som den ærede Taler yttrede, den lovbestemte, ligesom det ogsaa er den Rente, som tages af alle de Midler, der laanes ud af offentlige Stiftelser, fra Overformynderierne og lignende Instituter, og disses Udlaan er jo saa betydeligt, at man vistnok kan antage, at det er den væsentligste Deel af de Udlaan, der finde Sted i faste Eiendomme. Det foreskommer mig saaledes, at man vel kan sige, at den almindelige Rentefod, idetmindste af de Capitaler, som udlaanes i faste Eiendomme, her i Landet er 4 pCt.

Friis: Det er med Hensyn til § 2, at jeg blot vil yttre, at den seer noget besynderlig ud i en Lov, som antages under en constitutionel Forsatning, men jeg maa dog derved

strax erindre, at, fandtes den ikke i Loven, turde jeg aldeles ikke indlade mig paa at stemme for hele Loven. Det har nemlig foreskommet mig, at der dog er en meget stor Fare i paa eengang at forandre Rentefoden, der er Noget, som er blevet et heelt Folk tilvant, Noget, som Enhver kjender, og som man er frygtfom ved at forlade, fordi man ikke veed, hvilke Forandringer der kunne følge efter, naar der gjøres Brud paa Noget, som er blevet rodfæstet i et heelt Folk. Jeg havde ikke tænkt paa at ville tage Ordet; men den næstfølgende Taler yttrede, at Rentefoden ikke engang kunde ansees for at staa ved 4 pCt., men at man til Exempel i Kjøbenhavn maatte antage, at Rentefoden var endnu højere. Det er jo altsaa deraf sandsynligt, det er næsten et Bevis for, at Penge ikke ere tilstede i nogen stor Mængde, at de ikke ere tilstede i en saadan Mængde i alt Fald, at de søge hen i Prioriteter, søge hen til at udsættes i faste Eiendomme. Det har nu altid været min Mening, at Rentefoden burde være fri, og at man skulde stræbe efter at naae derhen, at Renten blev aldeles fri; thi Penge ere en Vare, der maa have sit Marked, ligesom enhver anden Vare; men jeg troer, at man bør oppebie det Dieblif, da der er en stor Tilstrømning af Penge, og naar det er vanskeligt at anbringe sine Penge, saaledes som man jo har seet paa andre Steder, hvor Penge udbydes til 3 pCt. og endog til under 3 pCt. mod et godt Pant. Er dette først Tilfældet hos os, ja, da have vi ogsaa naaet til det Tidspunkt, da det vil være aldeles passende at opgive Rentefoden; men efter den Erfaring, som jeg har om at kunne reise Laan, er det meget vanskeligt at faae Laan til 4 pCt. og en Willighed. Naar nu en ny Lov kommer ud, som den, vi her ere ved at afstemme over, da bliver der et Røre i denne Sag over hele Landet, og det vil vistnok have til Følge, at Renten paa Capitaler, som anbringes i faste Eiendomme, vil komme til at stige, istedetfor at man ved denne Lov vil have et ganske andet Niemed opnaaet, nemlig at bringe Renten under 4 pCt. i mange Tilfælde, nemlig i de Tilfælde, hvor man kan tilbyde et meget godt Pant. Man maa heller ikke forglemme,